

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 173 (XVII) — Nr. 422

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Joi, 19 mai 2005

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Pagina</u>		
		Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru impozitul pe profitul reinvestit	2-6	
413.	— Hotărâre pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Mărirea gradului de siguranță a Sistemului Energetic Național prin re tehnologizarea stației 220 kV Paroșeni”	1-2		
		ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI		
		Hotărârea din 3 iunie 2003 în cauza Silvestru Cotleț împotriva României	6-12	
79.	— Ordin al președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie privind aprobarea Procedurii de implementare a		Hotărârea din 5 octombrie 2004 în cauza Barbu Anghelescu împotriva României	12-16

HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Mărirea gradului de siguranță a Sistemului Energetic Național prin re tehnologizarea stației 220 kV Paroșeni”

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 42 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă indicatorii tehnico-economici ai obiectivului de investiții „Mărirea gradului de siguranță a Sistemului Energetic Național prin re tehnologizarea stației 220 kV Paroșeni”, prevăzuți în anexa*) care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Finanțarea obiectivului de investiții prevăzut la art. 1 se face din economiile înregistrate în cadrul creditului extern angajat de România de la Banca Europeană de Investiții, conform Acordului de împrumut nr. 20.864, ratificat prin Ordonanța de urgență a Guvernului

nr. 53/2001 pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre România, Banca Europeană de Investiții și Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A. privind finanțarea Proiectului pentru Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A., semnat la Luxemburg la 5 decembrie 2000 și la București la 8 decembrie 2000, aprobată prin Legea nr. 325/2001, și în completare din surse proprii ale Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” — S.A.

*) Anexa se comunică Ministerului Economiei și Comerțului.

Art. 3. — Rambursarea creditului extern și plata efectua din fonduri proprii ale Companiei Naționale de dobânzilor, comisioanelor și a costurilor aferente se vor Transport al Energiei Electrice „Transelectrica“ — S.A.

PRIM-MINISTRU
CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

Contrasemnează:
Ministrul economiei și comerțului,
Codruț Ioan Șereș
Ministrul finanțelor publice,
Ionel Popescu

București, 5 mai 2005.
Nr. 413.

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU ÎNȚREPRINDERI MICI ȘI MIJLOCII ȘI COOPERAȚIE

ORDIN

**privind aprobarea Procedurii de implementare a Programului pentru sprijinirea dezvoltării
întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru impozitul
pe profitul reinvestit**

Având în vedere prevederile art. 26¹ din Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare, ale subpct. 6.1 alin. (2) din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 1.461/2004 privind aprobarea Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru impozitul pe profitul reinvestit și ale Deciziei Consiliului Concurenței pentru autorizarea ajutorului de stat nr. 305/2004,

în temeiul art. 5 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 753/2003 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie,

președintele Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie emite prezentul ordin.

Articol unic. — (1) Se aprobă Procedura de implementare a Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru impozitul pe profitul reinvestit, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.
(2) Prezentul ordin va fi publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, și va intra în vigoare de la data publicării.

Președintele Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie,
Eugen Ovidiu Chirovici

București, 21 aprilie 2005.
Nr. 79.

ANEXĂ

PROCEDURA DE IMPLEMENTARE

**a Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite
pentru impozitul pe profitul reinvestit**

1. Obiectivul Programului

Obiectivul principal al Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru impozitul pe profitul reinvestit, denumit în continuare *Programul*, îl constituie creșterea competitivității și capitalizarea întreprinderilor mici și mijlocii prin alocarea de fonduri în limita sumelor plătite pentru impozitul pe profitul reinvestit, realizându-se astfel o mai bună consolidare a capitalului autohton în perspectiva integrării României în Uniunea Europeană și a competiției la care vor fi supuse aceste societăți pe piața unică.

2. Bugetul Programului

Bugetul alocat Programului pentru anul bugetar 2005 este de 245 miliarde lei, din care:

- a) 99% pentru alocarea de fonduri conform pct. 4.1;
- b) 1% la dispoziția Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie, constând în cheltuieli pentru implementarea, promovarea, administrarea, monitorizarea și evaluarea Programului.

3. Beneficiari eligibili

3.1. Pot beneficia de prevederile Programului agenții economice, astfel cum sunt definiți în art. 2 din Legea

nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii.

3.2. Agenții economici menționați la pct. 3.1 pot beneficia de prevederile Programului, dacă îndeplinesc cumulativ la data solicitării următoarele criterii de eligibilitate:

a) au capital social integral privat;

b) îndeplinesc condițiile prevăzute de Legea nr. 346/2004, de Regulamentul privind ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii, pus în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 55/2004, cu modificările și completările ulterioare, și de Instrucțiunile privind încadrarea unei întreprinderi în categoria întreprinderilor mici și mijlocii, puse în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 57/2005, pentru a fi întreprinderi mici și mijlocii;

c) și-au îndeplinit la termen obligațiile exigibile de plată a contribuțiilor, impozitelor și taxelor către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetul asigurărilor pentru șomaj, bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, bugetul asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale și bugetele locale, prevăzute de legislația în vigoare;

d) nu sunt în stare de faliment ori de lichidare, nu au afacerile administrate de un judecător-sindic, nu au activitățile comerciale suspendate sau nu se află într-o situație similară cu cele menționate mai sus, reglementată de lege;

e) nu fac obiectul unei proceduri legale pentru declararea lor în una dintre situațiile prevăzute la lit. d);

f) au încheiat anul fiscal anterior anului în curs cu bilanț pozitiv și au reinvestit în tot sau în parte profitul;

g) nu au aplicat amortizarea accelerată prevăzută de Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare, pentru activul respectiv.

3.3. Nu beneficiază de prevederile Programului agenții economici care desfășoară activități legate de producția, procesarea sau comercializarea produselor prevăzute în anexa nr. 3 la Regulamentul privind ajutorul de stat pentru întreprinderile mici și mijlocii, pus în aplicare prin Ordinul președintelui Consiliului Concurenței nr. 55/2004, cu modificările și completările ulterioare.

4. Tipurile de ajutor financiar

4.1. (1) Prin Program, beneficiarii eligibili primesc fonduri în limita impozitului aferent profitului pe care societatea l-a reinvestit (de exemplu: profitul unei societăți la sfârșitul anului 2004 este de 10 milioane lei. Din acest profit societatea investește 5 milioane lei. Valoarea ajutorului de stat este în acest caz $5.000.000 \text{ lei} \times 25\% = 1.250.000 \text{ lei}$. Dacă societatea ar fi investit întregul profit realizat, de 10 milioane lei, atunci ar fi putut beneficia de un ajutor de stat în valoare maximă de $10.000.000 \text{ lei} \times 25\% = 2.500.000 \text{ lei}$), dar nu mai mult de 2 miliarde lei pentru fiecare beneficiar.

(2) Beneficiarii fondurilor alocate prin Program sunt obligați să asigure din surse proprii, care nu sunt atinse de ajutor de stat, minimum 25% din costurile eligibile aferente investiției.

4.2. Profitul brut reinvestit reprezintă sumele utilizate pentru efectuarea de investiții în active corporale (echipamente tehnologice, respectiv mașini, unelte și instalații, precum și pentru computerele și echipamentele periferice ale acestora) și necorporale (brevete, drepturi de autor, licențe, mărci de comerț sau de fabrică și alte valori similare, precum și achiziționarea ori producerea programelor informatice) prevăzute la art. 24 alin. (6) lit. b) și alin. (10) din Legea nr. 571/2003, cu modificările și completările

ulterioare, aferente obiectului de activitate, exclusiv cele care au alte surse de finanțare decât profitul brut, cum sunt: credite, împrumuturi nerambursabile sau civile.

4.3. Suma maximă asupra căreia se calculează valoarea fondului de stimulare este cea plătită cu titlu de impozit pe profitul reinvestit, dar nu mai mult de 2 miliarde lei pentru fiecare beneficiar, începând cu trimestrul IV al anului 2004.

4.4. Fondurile vor fi alocate în anul 2005 în limita sumelor plătite pentru impozitul aferent profitului pe care societatea l-a reinvestit în activele menționate la pct. 4.2, dar nu mai mult de 2 miliarde lei pentru fiecare beneficiar, achiziționate după data de 1 octombrie 2004 și puse în funcțiune până la sfârșitul anului 2004.

4.5. În cazul echipamentelor tehnologice, respectiv al mașinilor, uneltelor și instalațiilor, precum și al computerelor și echipamentelor periferice ale acestora, ajutorul financiar va fi acordat numai dacă acestea sunt noi, introduse pe piață și puse în funcțiune cu respectarea reglementărilor tehnice aplicabile și pentru care nu s-a aplicat amortizarea accelerată prevăzută de Legea nr. 571/2003.

4.6. Nu se acordă ajutor financiar pentru activele corporale și necorporale achiziționate în sistem de leasing și pentru activele corporale second hand.

4.7. Agenții economici beneficiari ai fondurilor alocate conform acestui Program se angajează să mențină investiția pentru care au primit fonduri pentru o perioadă de minimum 5 ani, în caz contrar fiind obligați să restituie fondurile alocate.

4.8. Intensitatea brută a ajutorului de stat nu poate depăși pragul pentru ajutor de stat regional cu mai mult de 15% procentul brut, cu condiția ca intensitatea netă a ajutorului de stat să nu depășească 75%.

5. Modalitatea de derulare a Programului

5.1. (1) Beneficiarul potențial va înainta, personal sau prin poștă, cu confirmare de primire, cererea-tip pentru alocarea de fonduri, prevăzută în anexa nr. 1 la prezenta procedură, la sediul Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie — Unitatea de implementare a Programului (*UIP*), însoțită de următoarele documente justificative:

a) certificatul constatator, în original, emis de oficiul registrului comerțului de pe lângă tribunalul în a cărui rază teritorială își are sediul societatea, în care să menționeze acționarii/asociații, reprezentanții legali ai societății, situația juridică, precum și toate domeniile de activitate principale și secundare ale societății solicitante;

b) declarația pe propria răspundere privind numărul mediu anual al salariaților;

c) copie de pe bilanțul contabil din anul precedent, vizat și înregistrat de organele competente, semnată, pentru conformitate cu originalul, de reprezentantul legal al societății;

d) declarația pe propria răspundere și certificatul de obligații fiscale, din care rezultă că nu are datorii exigibile de plată a contribuțiilor, impozitelor și taxelor către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetul asigurărilor pentru șomaj, bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, bugetul asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale și bugetele locale, prevăzute de legislația în vigoare;

e) documentele care atestă plata impozitului pe profit datorat la nivelul anului 2004;

f) documente în copie certificată care atestă valoarea investiției (contracte, facturi fiscale, extrase de cont, ordine de plată, chitanțe fiscale și alte documente fiscale care pot dovedi efectuarea de plăți care atestă investiția);

g) declarația pe propria răspundere, prevăzută în anexa nr. 2 la prezenta procedură;

h) declarația pe propria răspundere că nu aplică amortizarea accelerată, cu privire la activul respectiv.

(2) Formularul cererii-tip și modelul declarației pe propria răspundere sunt disponibile și pe pagina web a ANIMMC la adresa www.animmc.ro.

5.2. Evaluarea cererilor-tip pentru alocarea de fonduri în condițiile pct. 4.1 va fi efectuată de către Unitatea de implementare a Programului.

5.3. Decizia cu privire la acordarea fondurilor prevăzute la pct. 4.1 este de competența UIP.

5.4. (1) Acordarea fondurilor se face pe baza documentelor justificative prezentate de beneficiar.

(2) Fondurile vor fi acordate după vărsarea la bugetul de stat a impozitului aferent profitului realizat.

6. Procedura de înregistrare, evaluare și selecție a beneficiarilor

6.1. (1) Cererea-tip pentru alocarea de fonduri, completată, însoțită de documentele justificative, va fi înregistrată la UIP—ANIMMC, în Registrul special al Programului, menționându-se data, ora și numărul de înregistrare al cererii.

(2) Înregistrarea cererilor pentru alocarea de fonduri va începe după intrarea în vigoare a prezentului ordin și se va efectua conform următorului program: Luni—Vineri, ora 8,30—16,30.

6.2. Solicitățile vor fi analizate și selectate în concordanță cu data și ora înregistrării la ANIMMC a documentelor prevăzute la pct. 5.1, în baza verificării cererii-tip pentru finanțare, conformității criteriilor de eligibilitate a beneficiarilor, activităților și investițiilor eligibile.

6.3. (1) UIP va finaliza procesul de evaluare a solicitării în termen de maximum 30 de zile calendaristice de la data înregistrării cererii-tip pentru alocarea de fonduri, însoțită de toate documentele justificative, sau de la data primirii clarificărilor solicitate conform alin. (3).

(2) În cazul în care cererea-tip pentru alocarea de fonduri nu este completată corect sau nu este însoțită de toată documentația necesară ori există neconcordanțe în informațiile furnizate, procesul de evaluare se va relua de la data înregistrării unei noi cereri-tip pentru alocarea de fonduri cu completările și corecțiile corespunzătoare efectuate.

(3) Verificarea cantitativă a conținutului dosarului se face la momentul depunerii acestuia, iar existența

neconcordanțelor în informațiile furnizate se va comunica solicitantului în termen de maximum 15 zile de la depunerea sa.

6.4. UIP va transmite solicitanților o notificare cu privire la alocarea sau nealocarea fondurilor respective și modalitatea de plată a acestora.

7. Confidențialitate

Documentele justificative depuse de solicitanți în cadrul Programului sunt confidențiale, membrii UIP având obligația de a nu dezvălui informațiile menționate în acestea către terțe persoane.

8. Soluționarea contestațiilor

8.1. Orice persoană vătămată poate formula contestație împotriva deciziilor UIP sau poate depune sesizări cu privire la activitatea acesteia. Contestațiile se depun la sediul ANIMMC, în scris, personal, prin poștă sau fax.

8.2. Contestațiile formulate împotriva deciziilor UIP sau sesizările privind activitatea acesteia vor fi prezentate Comitetului consultativ pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii și vor fi soluționate în baza avizului acestuia.

8.3. Termenul de soluționare a contestațiilor și sesizărilor este de 7 zile lucrătoare de la depunerea acestora.

8.4. Persoanele nemulțumite de răspunsurile la contestații pot solicita soluționarea acestora de către instanțele judecătorești competente.

8.5. Obiectul contestațiilor și modul de soluționare a acestora vor fi publicate pe site-ul ANIMMC.

9. Prevederi finale

9.1. ANIMMC, prin membrii UIP, are dreptul să verifice respectarea de către beneficiari a condițiilor impuse de prezentul ordin.

9.2. ANIMMC, prin UIP, va prezenta lunar Comitetului consultativ pentru dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii un raport de activitate privind derularea Programului.

9.3. În vederea asigurării monitorizării, beneficiarii alocațiilor financiare nerambursabile au obligația de a raporta efectele participării la Program către UIP din cadrul ANIMMC, pentru o perioadă de 5 ani, începând cu anul următor acordării alocației financiare nerambursabile, prin completarea și transmiterea prin poștă, fax sau e-mail a formularului prevăzut în anexa nr. 3 la prezenta procedură. Perioada de transmitere a formularului de raportare tehnică este 1—30 aprilie a anului următor expirării exercițiului financiar de referință.

*ANEXA Nr. 1
la procedură*

CERERE - TIP

pentru alocarea de fonduri în limita sumelor plătite pentru impozitul pe profitul reinvestit

(Se completează toate rubricile în limba română, prin tehnoredactare.)

Subscrisa, având datele de identificare menționate mai jos, reprezentată legal prin domnul/doamna, având calitatea de, identificat/identificată cu actul de identitate seria nr., eliberat de la data de, cu domiciliul în localitatea, str. nr., bl., sc., ap., sectorul/județul, codul poștal, solicit alocarea sumei de lei reprezentând 25% din profitul reinvestit, dar nu mai mult de 2 miliarde lei, în condițiile prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 1.461/2004, ale Deciziei Consiliului Concurenței pentru autorizarea ajutorului de stat nr. 305/2004 și ale Ordinului președintelui Agenției Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie nr.

Datele de identificare a societății solicitante:

Denumirea societății comerciale

Adresa

Telefon, fax, e-mail

Data înregistrării societății comerciale

Numărul de înmatriculare în registrul comerțului
 Codul fiscal
 Codul unic de înregistrare
 Cont IBAN nr. deschis la Trezoreria

Anexez la prezenta următoarele documente prevăzute la pct. 5 din Procedura de implementare a Programului pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru impozitul pe profitul reinvestit:

- certificatul constatator, în original, emis de oficiul registrului comerțului de pe lângă tribunalul în a cărui rază teritorială își are sediul societatea, în care să menționeze acționarii/asociații, reprezentanții legali ai societății, situația juridică, precum și toate domeniile de activitate principale și secundare ale societății solicitante;

- declarația pe propria răspundere privind numărul mediu anual al salariaților;

- copie de pe bilanțul contabil din anul precedent, vizat și înregistrat de organele competente, semnată, pentru conformitate cu originalul, de reprezentantul legal al societății;

- declarația pe propria răspundere și certificatul de obligații fiscale, din care rezultă că nu are datorii exigibile de plată a contribuțiilor, impozitelor și taxelor către bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetul asigurărilor pentru șomaj, bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, bugetul asigurărilor pentru accidente de muncă și boli profesionale și bugetele locale, prevăzute de legislația în vigoare;

- documente în copie certificată care atestă valoarea investiției (contracte, facturi fiscale, extrase de cont, ordine de plată, chitanțe fiscale și alte documente fiscale care pot dovedi efectuarea de plăți care atestă investiția);

- declarația pe propria răspundere prevăzută în anexa nr. 2 la procedură;

- declarația pe propria răspundere că nu aplică amortizarea accelerată, cu privire la activul respectiv.

NOTĂ:

Solicitantul nu este obligat să suporte nici o taxă din partea nici unei persoane sau instituții care îl ajută în completarea acestei cereri. Reprezentanții ANIMMC pot discuta cu solicitanții toate sau doar o parte din elementele acestei cereri, dar le este interzis să completeze cererea în locul acestora.

Semnătura autorizată și ștampila solicitantului*)

Funcția

.....

.....

Data semnării

.....

*) Toate cererile depuse pentru Program vor fi semnate de aceeași persoană autorizată să reprezinte legal societatea.

*ANEXA Nr. 2
la procedură*

APLICANT

.....

(denumirea/numele)

DECLARAȚIE PE PROPRIA RĂSPUNDERE

1. Subsemnatul,

(numele, prenumele, funcția în cadrul societății comerciale, cartea de identitate: seria, numărul, data eliberării și instituția care a emis-o)

reprezentant împuternicit al,

(denumirea/numele și sediul/adresa aplicantului)

declar pe propria răspundere, sub sancțiunile aplicate faptei de fals în acte publice și respingerii cererii-tip pentru alocarea de fonduri în limita sumelor plătite pentru impozitul pe profitul reinvestit, că societatea comercială pe care o reprezint îndeplinește criteriile de eligibilitate prevăzute la pct. 3.2 lit. a)–g) din Programul pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite pentru impozitul pe profitul reinvestit.

2. Subsemnatul declar că informațiile furnizate sunt complete și corecte în fiecare detaliu și înțeleg că ANIMMC, prin Unitatea de implementare a Programului, are dreptul de a solicita, în scopul verificării și confirmării, orice informații suplimentare privind eligibilitatea noastră, precum și experiența, competența și resursele de care dispunem.

3. Subsemnatul declar că societatea comercială a luat cunoștință de prevederile procedurii de implementare a Programului, de dispozițiile legale referitoare la ajutorul de stat.

4. Subsemnatul declar că societatea comercială se angajează să mențină investiția pentru care a beneficiat de fondurile alocate prin Program pentru o perioadă de minimum 5 ani.

5. Subsemnatul declar că societatea comercială pe care o reprezint se angajează să restituie fondurile alocate în limita sumelor plătite pentru impozitul pe profitul reinvestit împreună cu dobânzile și penalitățile stabilite de prevederile Ordonanței Guvernului nr. 92/2003 privind Codul de procedură fiscală, republicată, cu modificările ulterioare, pentru întârzierea plății datoriilor bugetare în situația în care se constată ulterior că societatea comercială nu îndeplinea criteriile de eligibilitate prevăzute la pct. 3.2 lit. a)–g) din Program.

Data completării

Aplicant,

.....
(semnătura autorizată)

FORMULAR DE RAPORTARE TEHNICĂ*)
pentru Programul pentru sprijinirea dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii prin fonduri în limita sumelor plătite
pentru impozitul pe profitul reinvestit

(Se completează toate rubricile în limba română, prin tehnoredactare.)

Perioada pentru raportare: anul

Datele de identificare a societății:

Denumirea societății comerciale

Adresa

Telefon, fax, e-mail

Data înregistrării societății comerciale

Numărul de înmatriculare în registrul comerțului

Codul unic de înregistrare

Am obținut Notificarea de alocare a sumei de nr. /zz.II.aa.

Date de raportare tehnică:

— Cifra de afaceri lei;

— Profitul brut lei;

— Ponderea valorii investiției finanțate din profit în totalul cifrei de afaceri %;

— Numărul mediu scriptic anual de personal

Subsemnatul/Subsemnata, identificat/identificată cu actul de identitate seria

nr., eliberat de la data de, cu domiciliul în localitatea

str. nr., bl., sc., ap., sectorul/județul

în calitate de reprezentant legal al societății, declar pe propria răspundere că toate informațiile furnizate și consemnate în prezentul formular sunt corecte și complete.

Semnătura autorizată și ștampila solicitantului

Funcția

Data semnării

*) Transmiterea formularului este obligatorie pentru toți beneficiarii de alocații financiare nerambursabile în cadrul Programului, pentru o perioadă de 5 ani, începând cu anul următor acordării alocației financiare de către ANIMMC.

ACTE ALE CURȚII EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

HOTĂRÂREA

din 3 iunie 2003

în cauza Silvestru Cotleț împotriva României*)

(Cererea nr. 38.565/97)

În cauza Silvestru Cotleț împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (secția a IV-a), statuând în cadrul unei Camere formate din: domnul Nicolas Bratza, președinte; domnii M. Pellonpaa, C. Bîrsan, R. Maruste, S. Pavlovski, L. Garlicki și doamna V. Straznicka, judecători; și domnul M. O'Boyle, grefier de secție,

după ce a deliberat în Camera de consiliu la data de 13 mai 2003,

pronunță hotărârea următoare, adoptată la această ultimă dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află Cererea nr. 38.565/97, îndreptată împotriva României, prin care un cetățean al acestui stat, domnul Silvestru Cotleț (*reclamantul*), s-a adresat Comisiei Europene a Drepturilor Omului (*Comisia*) la data de 16 noiembrie 1995, în

temeiul fostului articol 25 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Reclamantul care beneficiază de asistență judiciară este reprezentat în fața Curții de către domnul D. Mihai, avocat în Baroul București. Guvernul român (*Guvernul*) este reprezentat de agentul său, doamna C.I. Tarcea.

*) Traducere.

3. Reclamantul s-a plâns de o încălcare a dreptului său la respectarea corespondenței, prevăzut de articolul 8 și de fostul articol 25 (actual articol 34) din Convenție, datorită întârzierilor în primirea corespondenței și deschiderii corespondenței destinate sau provenind de la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (*Curtea*) și de la Comisie, precum și de refuzul autorităților de a-i pune la dispoziție hârtie, plicuri și timbre pentru corespondența sa cu Curtea.

4. Cererea a fost transmisă Curții la data de 1 noiembrie 1998, data intrării în vigoare a Protocolului 11 la Convenție (art. 5 § 2 din Protocolul 11).

5. Cererea a fost atribuită primei Secții a Curții (art. 52 § 1 din regulament). În cadrul acesteia s-a constituit, în conformitate cu art. 26 § 1 din regulament, Camera însărcinată cu examinarea cererii (art. 27 § 1 din Convenție).

6. Printr-o decizie din 10 octombrie 2000 Camera a declarat cererea parțial admisibilă.

7. La 1 noiembrie 2001 Curtea a modificat compunerea secțiilor (art. 25 § 1 din regulament). Prezenta cerere a fost atribuită Secției a IV-a, astfel modificată (art. 52 § 1).

8. Printr-o decizie din 16 aprilie 2002 Camera a declarat restul plângerii admisibile.

9. Atât reclamantul, cât și Guvernul au depus observații scrise asupra fondului cauzei (art. 59 § 1 din regulament).

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

10. Reclamantul, Silvestru Coteleț, este cetățean român, născut în anul 1964, și are domiciliul în Gura Humorului.

11. La data de 23 iulie 1992 reclamantul a fost condamnat de către Tribunalul Caraș-Severin la 18 ani de închisoare pentru săvârșirea infracțiunii de omor. Curtea Supremă de Justiție a menținut această hotărâre printr-o decizie definitivă din data de 20 ianuarie 1993.

12. După condamnare reclamantul a fost depus în Penitenciarul Drobeta-Turnu Severin. A fost apoi transferat la penitenciarele din Timișoara, Gherla, Jilava, Rahova, Craiova, Târgu Ocna și Mărgineni.

13. Reclamantul a sesizat Comisia la data de 16 noiembrie 1995. Scrisoarea sa a sosit la secretariatul Comisiei în data de 5 ianuarie 1996, într-un plic purtând antetul Ministerului Justiției, trimis din București. Reclamantul informa Comisia că aceasta era „ultima lui speranță”.

14. Prin scrisoarea din 19 februarie 1996, secretariatul Comisiei a solicitat reclamantului să își precizeze cererile și să îi pună la dispoziție copii de pe deciziile judiciare pertinente pentru cererile sale. I s-a trimis, de asemenea, în anexă textul Convenției și o notă explicativă.

15. Prin scrisoarea din 10 octombrie 1996 reclamantul a răspuns că întârzierea în primirea răspunsurilor se datora formalităților necesare pentru a obține copii de pe documentele cerute. A explicat, de asemenea, că nu putea pune la dispoziție copii de pe dosarul său de penitenciar de la Timișoara, deoarece nu avea suficienți bani pentru a le fotocopia.

16. Această scrisoare a sosit la secretariatul Comisiei în data de 16 decembrie 1996, cu o scrisoare datată 26 noiembrie 1996 a directorului Direcției Generale a Penitenciarelor, generalul de divizie I.C. Cele două scrisori au sosit într-un plic ce purta antetul Ministerului Justiției, trimis din București.

17. Prin scrisoarea din 17 ianuarie 1997 secretariatul Comisiei i-a cerut reclamantului explicații cu privire la întârzierea corespondenței. Reclamantul a răspuns printr-o scrisoare, datată 17 februarie 1997, prin care susținea că întârzierile în corespondența sa cu Comisia nu îi erau imputabile, și a cerut ajutor în asigurarea respectării art. 8 din Convenție. A confirmat primirea notei explicative pe care Comisia i-a trimis-o la data de 19 februarie 1996. Această scrisoare a sosit la Comisie la data de 27 martie 1997, cu o scrisoare de însoțire din 18 martie 1997, provenind de la directorul Direcției Generale a Penitenciarelor, I.C. Cele două scrisori au fost trimise într-un plic purtând antetul Ministerului Justiției, expediat din București.

18. La data de 30 aprilie 1997, secretariatul Comisiei l-a informat pe reclamant că cererea sa referitoare la caracterul pretins inechitabil al procedurii prin care s-a ajuns la condamnare

prezenta anumite probleme și i-a cerut precizări în legătură cu cererea întemeiată pe art. 8 din Convenție, pe care acesta îi invocase în scrisoarea precedentă.

19. La data de 19 mai 1997 reclamantul a răspuns că i-au fost înmânate deschise toate scrisorile trimise de către Comisie și a fost obligat să înmâneze autorităților penitenciare scrisorile sale destinate Comisiei, într-un plic deschis. Aceste scrisori erau apoi trimise Direcției Generale a Penitenciarelor din București, unde erau înregistrate și trimise la destinație. El se plânga și de faptul că șeful închisorii „uitase” să îi înmâneze textul Convenției care îi fusese trimis în anexă la scrisoarea secretariatului Comisiei din 19 februarie 1996. El sublinia faptul că doar datorită celorlalte scrisori ale Comisiei și în urma insistențelor repetate comandantul îi înmânase în cele din urmă textul Convenției.

20. Scrisoarea din 9 mai 1997 a sosit la Comisie în data de 4 iulie 1997, împreună cu o scrisoare de însoțire a directorului adjunct al Direcției Generale a Penitenciarelor, colonelul M.V. Cele două scrisori fuseseră trimise împreună din București, într-un plic purtând antetul Ministerului Justiției.

21. La data de 22 august 1997 reclamantul a trimis Comisiei formularul de cerere. Formularul a fost, de asemenea, trimis din București împreună cu o scrisoare de însoțire provenind de la Direcția Generală a Penitenciarelor într-un singur plic sosit la Comisie la data de 20 octombrie 1997.

22. Mai multe scrisori ale reclamantului din 8 martie, 16 septembrie și 31 decembrie 1999, 15 octombrie, 11 noiembrie, 12, 4 și 21 decembrie 2000 au sosit la Curte, respectiv în plicuri obișnuite închise, în termen de o săptămână după expediere.

23. Printr-o scrisoare din 8 martie 1999 reclamantul a informat Curtea că era împiedicat să comunice cu aceasta, deoarece autoritățile refuzau să îi pună la dispoziție hârtie de scris și plicuri. Reclamantul cerea ajutorul Curții pentru a remedia această situație și arăta că reușise, în cele din urmă, să obțină un plic doar prin intermediul unui alt deținut.

24. Printr-o scrisoare din 16 septembrie 1999 reclamantul a prezentat Curții scuzele sale deoarece fusese obligat, din lipsă de timbru, să pună scrisoarea sa alături de cea a unui alt deținut care scria Curții.

25. Prin scrisoarea din 11 noiembrie 2000, trimisă din Spitalul-penitenciar Târgu Ocna, reclamantul a comunicat faptul că a primit la data de 8 noiembrie 2000 o scrisoare din partea Grefei Curții, care îi fusese trimisă la data de 27 octombrie 2000, și sublinia faptul că această scrisoare îi parvenise într-un plic deschis.

El arăta, de asemenea, că introducerea cererii sale la Strasbourg și corespondența sa cu Secretariatul provocase ostilitatea gardienilor față de el. Reclamantul se exprima în termenii următorii: „în închisoare, gardienii nu sunt mulțumiți de corespondența mea cu dumneavoastră și, pentru acest motiv, se pare că voi fi transferat și s-ar putea să mai am și alte probleme”. El informa, de asemenea, Curtea că un alt deținut care cunoștea limba franceză îl ajutase să traducă formularul de cerere, dar că nu putea dezvălui numele persoanei în cauză, deoarece aceasta ar putea avea probleme cu conducerea penitenciarului.

26. Printr-o scrisoare din 15 mai 2002 conducerea Penitenciarului din Mărgineni, răspunzând unei cereri de informații, adresată de către agentul Guvernului român, confirma în primul rând faptul că reclamantul fusese deținut succesiv în Penitenciarul Mărgineni din 27 martie 1998 până în 3 octombrie 1999, din 27 iunie în 19 iulie 2000 și din 29 mai 2001 în 13 ianuarie 2002. Se arăta apoi de către aceasta că, în perioadele amintite, reclamantul avea în contul său suma de 592.000 lei și că nu făcuse nici o cerere în vederea obținerii unei eventuale finanțări care i-ar fi fost necesară pentru a putea introduce o cerere la Curte. Conducerea penitenciarului arăta apoi că, în perioadele amintite, reclamantul se adresase o singură dată Ministerului Justiției, și aceasta doar pentru a solicita grațierea, și că nimic nu dovedea faptul că s-ar fi adresat ulterior Curții.

II. Drept intern aplicabil

27. Dispozițiile legale și jurisprudența internă aplicabile sunt descrise în Hotărârea *Petra împotriva României* (Hotărârea din 23 septembrie 1998, Culegere de hotărâri și decizii 1998—VII, p. 2853, §§ 25—26).

28. Din punctul de vedere al Guvernului, Ordinul nr. 2.036/C sau nr. 2.037/C, care garantează secretul corespondenței deținuților, a fost adoptat la data de 24 noiembrie 1997 de către ministrul justiției. Guvernul nu a depus o copie a ordinului în discuție și nu rezultă din elementele prezentate de Guvern că Curtea și-ar putea procura singură acest ordin sau că acesta ar fi fost publicat.

ÎN DREPT

I. Asupra pretenției încălcării a art. 8 din Convenție

29. Reclamantul se plânge de încălcări ale dreptului său la corespondență cu Comisia și cu Curtea. El invocă sub acest aspect art. 8 din Convenție, care prevede că:

„1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora.“

30. Curtea arată că plângerea are trei părți: prima se referă la întârzierile în transmiterea corespondenței reclamantului destinate Comisiei sau Curții; cea de-a doua privește deschiderea corespondenței reclamantului, destinată Comisiei și Curții sau provenind de la acestea; cea de-a treia se referă la refuzul administrației penitenciare de a-i pune la dispoziție reclamantului cele necesare pentru corespondența cu Curtea.

1. Asupra întârzierilor în transmiterea corespondenței reclamantului, destinată Curții și Comisiei

A. Argumentele părților

31. Reclamantul susține că întârzierile în transmiterea corespondenței destinate Comisiei sau Curții aduc atingere dreptului garantat de art. 8, citat mai sus.

32. Guvernul admite că reclamantul a suferit o ingerință în dreptul său la respectarea corespondenței cu Comisia, datorită întârzierilor înregistrate în transmiterea corespondenței destinate Comisiei, și că această întârziere nu era prevăzută de o „lege“, în sensul art. 8 § 2 din Convenție. Trimite, în ceea ce privește acest ultim punct, la Hotărârea *Petra împotriva României* din 23 septembrie 1998, în care Curtea a constatat o încălcare a art. 8 din Convenție, pe motiv că legea română nu îndeplinea exigența de accesibilitate a legii, în sensul celui de-al doilea alineat al art. 8 din Convenție. Guvernul subliniază totuși că reclamantul nu a mai suferit nici o ingerință în dreptul la respectarea corespondenței după data de 24 noiembrie 1997, dată la care a fost adoptat un ordin al ministrului justiției (denumit în continuare *ordinul ministrului justiției*), care garanta transmiterea imediată a corespondenței deținuților, precum și secretul acesteia.

B. Aprecierea Curții

33. Curtea remarcă în primul rând faptul că această parte a plângerii se referă la o perioadă care începe la data de 16 noiembrie 1995, dată la care reclamantul a trimis o primă scrisoare Comisiei, până la data de 20 octombrie 1997, dată la care Comisia a primit scrisoarea reclamantului din 22 august 1997. Curtea relevă faptul că pe parcursul acestei perioade corespondența reclamantului a ajuns la destinație în termene care variau între o lună și 10 zile minimum și două luni și 10 zile maximum.

Curtea remarcă faptul că după 20 octombrie 1997 scrisorile reclamantului au sosit în termene normale, în general între una și două săptămâni după expediere (§ 22 de mai sus). Curtea consideră, pe baza elementelor furnizate, că nici o ingerință nu poate fi observată după data de 20 octombrie 1997 cu privire la întârzierea în transmiterea corespondenței reclamantului destinate Curții.

34. Curtea remarcă apoi că nu este contestat faptul că întârzierea în transmiterea corespondenței reclamantului între 16 noiembrie 1995 — 20 octombrie 1997 constituie, în speță, o ingerință în dreptul său la respectarea corespondenței, garantat de art. 8 § 1 din Convenție, care nu era prevăzută de o „lege“, în sensul alin. 2 al art. 8 din Convenție.

35. În această privință Curtea reamintește că în cauza *Petra împotriva României*, citată mai sus, a constatat încălcarea art. 8 din Convenție pe motiv că „legea română nu indică destul de clar întinderea și modalitățile de exercitare a acestei puteri de apreciere acordate autorităților“ (Hotărârea *Petra împotriva României*, citată mai sus, § 38 *in fine*), și că „dispozițiile interne aplicabile în materie de control al corespondenței deținuților (...) lasă autorităților naționale o marjă prea mare de apreciere: legea se limitează la a indica, într-o manieră foarte generală, dreptul condamnaților de a primi și de a trimite corespondență și acordă directorilor penitenciarelor autoritatea de a păstra orice scrisoare, ziar, carte sau revistă «neadecvată de reducării condamnatului» (§ 25 de mai sus). Controlul corespondenței pare deci, automat, independent de orice decizie a unei autorități judecătorești și nesupus căilor de atac.

În ceea ce privește regulamentul de aplicare, acesta nu este publicat, motiv pentru care reclamantul nu a putut să ia cunoștință de conținutul acestuia“ (Hotărârea *Petra împotriva României*, citată mai sus, § 37).

36. Curtea consideră că nimic din această speță nu este, din acest punct de vedere, distinct față de speța *Petra împotriva României*, citată mai sus. Ingerința litigioasă este întemeiată, în speța de față, pe aceleași dispoziții interne ca și cele declarate de Curte ca incompatibile cu cerințele unei „legi“, în sensul art. 8 § 2 din Convenție. Curtea concluzionează că ingerința nu a fost, prin urmare, prevăzută de „lege“ și că, din acest punct de vedere, a existat o încălcare a art. 8 din Convenție.

37. Cu privire la concluzia precedentă, Curtea nu consideră necesar să verifice în speță respectarea celorlalte exigențe din cel de-al doilea alineat al art. 8 și nici calitatea de „lege“ a ordinului ministrului justiției din 24 noiembrie 1997 la care trimite Guvernul, deoarece, în sensul alin. 2 citat mai sus, acesta a intervenit ulterior faptelor care constituie această parte a plângerii, întemeiată pe art. 8 din Convenție.

2. Asupra deschiderii corespondenței reclamantului destinate Comisiei și Curții sau provenind de la acestea

A. Argumentele părților

38. Guvernul nu contestă faptul că înainte de 24 noiembrie 1997 reclamantul a suferit o ingerință în dreptul său la respectarea corespondenței, motivul fiind deschiderea corespondenței destinate Comisiei sau provenind de la aceasta. Lăsând la aprecierea Curții acest aspect, Guvernul admite că ingerința menționată nu era prevăzută de o „lege“, în sensul art. 8 § 2 din Convenție, precum Curtea a constatat în Hotărârea *Petra împotriva României* citată mai sus, pentru fapte similare celor din speță.

Guvernul subliniază totuși că după data de 24 noiembrie 1997, după adoptarea unui ordin de către ministrul justiției — nr. 2.036/C sau 2.037/C, care garanta secretul corespondenței deținuților, reclamantul nu a mai suferit încălcări ale dreptului său la corespondență. Guvernul arată că numeroase măsuri au fost adoptate de către Direcția Generală a Penitenciarelor din București pentru punerea în aplicare a ordinului menționat: pe de o parte, o circulară prin care se atrăgea atenția asupra importanței respectării de către personalul din penitenciar a dreptului la corespondență al deținuților a fost expediată în fiecare penitenciar; pe de altă parte, ordinul menționat este prezentat fiecărui nou-deținut, care află astfel care sunt drepturile și obligațiile sale în această privință.

39. Reclamantul contestă afirmațiile Guvernului, conform cărora, după 24 noiembrie 1997, nu i s-a mai încălcat dreptul la respectarea secretului corespondenței. El trimite, sub acest aspect, la scrisoarea de la Penitenciarul Mărgineni din 15 mai 2002, adresată agentului Guvernului, care arată că între 1998 și 2002 reclamantul nu ar fi formulat nici o cerere de finanțare pentru a trimite o cerere Curții și că ar fi trimis o singură cerere Ministerului Justiției pentru a solicita grațierea. El consideră că scrisoarea menționată constituie o dovadă a faptului că administrația penitenciară a continuat să țină un registru conținând corespondența deținuților și a continuat să citească această corespondență și după data de 24 noiembrie 1997. Reclamantul subliniază, în cele din urmă, că administrația penitenciară citise

scrisoarea sa adresată ministrului justiției din moment ce cunoștea conținutul acestei scrisori.

B. Aprecierii Curtii

1. Perioada de până la 24 noiembrie 1997

40. Curtea arată că nu se contestă, în speță, faptul că deschiderea corespondenței reclamantului destinate Comisiei sau provenind de la aceasta înainte de 24 noiembrie 1997 constituie o ingerință în dreptul reclamantului la respectarea corespondenței. Curtea relevă apoi că ingerința menționată este anterioară datei de 23 septembrie 1998, dată la care Curtea a considerat, în cauza *Petra împotriva României*, citată mai sus, că art. 8 din Convenție fusese încălcat de către autorități, pe motiv că dispozițiile interne aplicabile nu îndeplineau exigențele alin. 2 al art. 8 din Convenție (Hotărârea *Petra împotriva României*, citată mai sus, §§ 38–39).

41. Or, ingerința litigioasă fiind întemeiată, în speță, pe aceleași dispoziții interne, precum cele deja declarate ca neîndeplinind condițiile unei „legi”, Curtea consideră că nimic din această speță nu permite să se distingă, din acest punct de vedere, între speța de față și speța *Petra împotriva României* citată mai sus.

42. Așadar, ingerința litigioasă neîndeplinind condiția de a fi prevăzută de o „lege”, Curtea concluzionează că s-a încălcat art. 8 din Convenție sub acest aspect.

2. Perioada de după 24 noiembrie 1997

43. În ceea ce privește respectarea secretului corespondenței reclamantului după data de 24 noiembrie 1997, Curtea constată faptul că se găsește în fața unei controverse între părți, în măsura în care Guvernul neagă existența oricărei ingerințe după data la care ministrul justiției a adoptat ordinul care garantează secretul corespondenței deținuților, fapt constatat de reclamant. În această situație îi revine mai întâi Curtii rolul să decidă asupra acestei controverse pe baza dosarului aflat în posesia sa (*Messina împotriva Italiei*, Hotărârea din 2 februarie 1993, seria A n° 257-H, § 31).

44. Curtea arată că din scrisoarea din 15 mai 2002 a Direcției Penitenciarului Mărgineni rezultă că autoritățile au continuat și după data de 24 noiembrie 1997 să controleze corespondența reclamantului, mai ales în ceea ce privește obiectul acesteia și destinatarii. Curtea notează, în această privință, că autoritățile penitenciare erau la curent cu faptul că între anii 1998 și 2002 reclamantul nu a trimis nici o cerere Curtii și că trimisese o singură cerere ministrului justiției pentru a solicita grațierea (§ 26 menționat mai sus). În plus, Curtea remarcă faptul că reclamantul s-a plâns în scrisoarea sa din 11 noiembrie 2000 de faptul că scrisoarea din data de 27 octombrie 2000, provenită de la Grefa Curtii, i-a fost înmănată deschisă, fapt pe care Guvernul nu îl contestă (§ 25 de mai sus). Aceste elemente permit Curtii să acorde încredere afirmațiilor reclamantului. Curtea consideră, așadar, că ingerința în dreptul la respectarea corespondenței a continuat și după data adoptării ordinului ministrului justiției, care garantează secretul corespondenței deținuților.

45. Această ingerință încalcă art. 8 din Convenție, cu excepția cazului în care este „prevăzută de lege”, urmărește un scop sau scopuri legitime și este, în plus, „necesară într-o societate democratică” pentru a atinge aceste scopuri (a se vedea hotărârile *Silver și alții împotriva Marii Britanii*, 25 martie 1992, seria A, nr. 233, p. 16, § 34, și *Calogero împotriva Marii Britanii*, 25 martie 1983, seria A, nr. 62, p. 32, § 84, *Campbell c Diana împotriva Italiei*, 15 noiembrie 1996, Culegerea 1996—V, p. 1775, § 28).

46. În ceea ce privește legalitatea ingerinței, Curtea, în absența unor indicații mai precise oferite de către părți, pleacă de la ideea că, în speță, controlul corespondenței reclamantului s-a întemeiat, spre deosebire de cauza *Petra împotriva României* menționată anterior, pe ordinul pe care ministrul justiției l-ar fi adoptat la data de 24 noiembrie 1997 și care garantează secretul corespondenței deținuților. Chiar dacă s-ar presupune că nu a fost așa în cazul de față, sarcina de a indica dispozițiile eventualei legi pe care s-au întemeiat autoritățile naționale pentru a supune corespondența deținutului unui control îi aparține Guvernului (Hotărârea *Di Giovine împotriva Italiei*, nr. 39.920/98, § 25, Hotărârea din 26 iulie 2001, nepublicată).

47. Or, Curtea arată în primul rând că există unele incoerențe în observațiile Guvernului referitoare la ordinul ministrului justiției din 24 noiembrie 1997, în măsura în care acesta este uneori identificat sub numărul 2.036/C, iar alteori sub numărul 2.037/C. În plus, nu rezultă din informațiile puse la dispoziție de către Guvern sau pe care Curtea le-a obținut ea însăși că ordinul în cauză ar fi fost publicat. În aceste condiții și în lumina jurisprudenței în materie (Hotărârea *Petra împotriva României* citată mai sus, § 37; Hotărârea *Di Giovine împotriva Italiei*, citată mai sus, § 26; Hotărârea *Peers împotriva Greciei*, nr. 28.524/95, § 82, CEDO 2001—III și *Labita împotriva Italiei*, nr. 26.772/95, §§ 175–185, CEDO 2000—IV), Curtea consideră că ingerința litigioasă nu era prevăzută de o „lege”, în sensul alin. 2 al art. 8 din Convenție.

48. Cu privire la concluzia precedentă, Curtea nu consideră necesar să verifice, în speță, respectarea celorlalte condiții din alin. 2 al art. 8 din Convenție.

3. Asupra refuzului administrației penitenciare de a-i pune la dispoziție reclamantului cele necesare pentru corespondența sa cu Curtea

A. Argumentele părților

49. Reclamantul consideră că refuzul administrației penitenciare, după data de 24 noiembrie 1997, de a-i pune la dispoziție cele necesare, precum plicuri, timbre și hârtie de scris, pentru a se putea adresa Curtii constituie o încălcare a art. 8. El consideră că această încălcare se datorează lipsei de precizie și de accesibilitate a reglementării aplicabile.

50. Guvernul contestă adevărul afirmațiilor reclamantului și consideră că acestea sunt nefondate. Se arată că, în virtutea ordinului ministrului justiției din 24 noiembrie 1997, le revine deținuților sau familiilor acestora sarcina de a achiziționa plicurile și timbrele necesare pentru corespondența lor și că, atunci când deținuții nu dispun de mijloacele financiare necesare, cheltuielile sunt suportate de către administrațiile penitenciare. În acest caz reclamantul este obligat să facă o cerere în scris la administrația penitenciară. Or, Guvernul subliniază că nu rezultă din registrele Penitenciarului Mărgineni faptul că reclamantul ar fi formulat o asemenea cerere și arată că, în orice caz, nu ar fi putut să beneficieze de acestea în mod gratuit, deoarece avea în cont suma de 592.000 lei.

51. Guvernul arată apoi că, potrivit informațiilor transmise de Direcția Generală a Penitenciarelor, deținuților care îndeplinesc condițiile prevăzute de „regulament” li se atribuie două plicuri într-o lună. Guvernul nu a identificat însă reglementarea în cauză.

52. Reclamantul susține că cerința la care face referire Guvernul este illogică: deținutul care are nevoie de hârtie și plicuri nu poate fi obligat să le ceară în scris, pe o hârtie pe care oricum nu o posedă. Este vorba în acest caz, după părerea reclamantului, de o restrângere nejustificată a posibilității de a pune în practică dreptul la respectarea corespondenței sale. Reclamantul subliniază că s-a lovit de un refuz față de toate cererile sale formulate oral către comandantul penitenciarului, pe motiv că erau disponibile doar plicuri timbrate pentru România, nu și pentru străinătate.

53. Reclamantul subliniază că Guvernul citează o anumită reglementare, în virtutea căreia deținuților li se acordau gratuit două plicuri pe lună, fără însă a identifica această reglementare. Or, el arată că, în mod evident, plicurile nu sunt suficiente pentru a-și putea exercita dreptul la corespondență.

54. În ceea ce privește susținerea Guvernului, conform căreia el ar fi avut în cont suma de 590.000 lei, reclamantul susține că este vorba despre o sumă modestă — echivalentul în lei a 18 euro, pe care a avut-o în cont o scurtă perioadă, în lunile august și septembrie 1998, și care reprezenta beneficiul obținut în urma vânzării tablourilor și icoanelor sale la o expoziție. Reclamantul subliniază că a cerut timbre și plicuri atunci când nu mai avea mijloace de a și le procura, adică după ce cumpărase, cu banii pe care îi avea în cont, lucruri elementare pentru uz curent (țigări, săpun, hrană etc.).

55. Reclamantul susține, în fine, că cheltuielile realizate de deținuții pentru corespondența cu Curtea nu sunt „cheltuieli voluptorii”, realizate în interes pur personal. Corespondența cu Curtea răspunde, după părerea reclamantului, unui interes general, și anume acela de a permite Curtii să dea o hotărâre

bazată pe toate elementele pertinente de fapt și de drept într-un caz de speță. Or, aceasta implică, între altele, posibilitatea reclamantului de a informa Curtea cu privire la orice element nou sau de a-i pune la dispoziție elementele pe care le consideră pertinente pentru a-și apăra cauza. Pentru acest motiv reclamantul consideră că autoritățile trebuie să ia toate măsurile necesare în scopul de a garanta deținuților posibilitatea reală de a se adresa Curții de fiecare dată când au nevoie.

B. Aprecieră Curții

56. Curtea consideră că această cerere a reclamantului pune în speță două probleme distincte, deși legate între ele: aceea, în primul rând, de a ști dacă statul avea o obligație pozitivă de a-i pune la dispoziție reclamantului cele necesare pentru corespondența sa cu Curtea și, apoi, aceea de a ști dacă statul și-a îndeplinit această obligație.

1. *Asupra responsabilității statului pentru neîndeplinirea unei obligații pozitive*

57. Curtea remarcă faptul că reclamantul se plânge, în substanță, nu de un act, ci de inacțiunea statului. Ea reamintește, în această privință, că art. 8 are drept obiectiv esențial apărarea individului împotriva ingerințelor arbitrare ale puterilor publice și nu se limitează doar la a cere statului să se abțină de la asemenea ingerințe: acestei interdicții i se pot adăuga obligații pozitive inerente respectării efective a drepturilor garantate de art. 8, menționat (*X și Y împotriva Olandei*, Hotărârea din 26 martie 1985, seria A nr. 91, p. 11, § 23 și *Stjerna împotriva Finlandei*, Hotărârea din 25 noiembrie 1994, seria A nr. 299-B, p. 61, § 38).

58. În ceea ce privește art. 8 din Convenție, Curtea a ajuns la concluzia că există acest tip de obligații în sarcina unui stat, atunci când ea a constatat existența unei legături directe și imediate între măsurile cerute de un reclamant, pe de o parte, și, viața privată sau familială a acestuia, pe de altă parte (a se vedea, printre altele, *Lopez Ostra împotriva Spaniei*, Hotărârea din 9 decembrie 1994, seria A, nr. 303 C, p. 56, § 58; *Guerra și alții împotriva Italiei*, Hotărârea din 19 februarie 1998, Culegere 1998-I, p. 228, § 60).

59. În speță, Curtea constată că există o asemenea legătură directă între dreptul pretins de reclamant, și anume acela de a i se pune la dispoziție de către administrația închisorii cele necesare pentru corespondența cu Curtea și, pe de altă parte, dreptul reclamantului la respectarea corespondenței sale, așa cum este acesta garantat de art. 8 din Convenție. De fapt, a dispune de materiale precum hârtie de scris, timbre sau plicuri este un lucru inerent exercitării de către reclamant a dreptului său la respectarea corespondenței, garantat de art. 8 din Convenție. Îi revine, așadar, Curții sarcina de a examina dacă autoritățile și-au încălcat într-adevăr obligația pozitivă, așa cum susține reclamantul.

2. *Asupra problemei eventualei nerespectări de către stat a obligației sale pozitive*

60. Curtea consideră că, contrar afirmațiilor Guvernului, susținerile reclamantului, care constituie cea de-a treia parte a plângerii sale sub aspectul prevederilor art. 8, nu sunt lipsite de fundament. Mai multe scrisori ale reclamantului au sosit în plicuri ale altor deținuți și reclamantul a informat în mod constant Curtea cu privire la acest subiect, cerându-i ajutorul (paragrafele 23—24 de mai sus).

61. Curtea amintește în această privință că art. 8 din Convenție nu obligă statele să suporte taxele legate de întreaga corespondență a deținuților și nici să garanteze deținuților dreptul de a-și alege materialul de scris (*Boyle împotriva Marii Britanii*, Hotărârea nr. 9.659/82, Decizia Comisiei din 6 martie 1985, decizii și rapoarte 41, p. 91 și *Farrant împotriva Marii Britanii*, Hotărârea nr. 7.291/75, Decizia Comisiei din 18 octombrie 1985, D.R. 50, p. 5). Totuși, ar putea apărea o problemă dacă, în lipsa unor mijloace financiare, corespondența unui deținut a fost în mod grav împiedicată (*Hotărârea Boyle împotriva Marii Britanii*, citată mai sus). De asemenea, obligarea deținuților de a utiliza pentru corespondența lor hârtia specială a închisorii nu constituie o ingerință în dreptul la respectarea corespondenței, cu condiția ca această hârtie să fie imediat disponibilă (*Hotărârea Farrant împotriva Marii Britanii*, citată mai sus).

62. Curtea remarcă faptul că Guvernul, după ce s-a referit la o reglementare în virtutea căreia reclamantul putea să beneficieze

de două plicuri gratuite în decurs de o lună, nu a fost în măsură să dovedească faptul că reclamantul ar fi beneficiat în mod efectiv de această reglementare.

63. În plus, Curtea subscrie la argumentul părții reclamante, conform căruia plicurile nu sunt suficiente pentru a-și putea exercita dreptul la corespondență. Or, Curtea notează că, după părerea reclamantului, toate cererile sale de a-i fi furnizate materiale, adresate oral comandantului închisorii, au fost respinse pe motiv că erau disponibile doar plicuri timbrate pentru România și nu pentru străinătate, fapt pe care Guvernul nu îl contestă.

64. Curtea nu acceptă argumentul Guvernului, conform căruia reclamantul ar fi omis să facă o cerere scrisă, în măsura în care partea interesată urmărea tocmai obținerea, printre altele, a hârtiei de scris.

65. În aceste condiții Curtea consideră că autoritățile nu și-au îndeplinit obligația pozitivă de a-i pune la dispoziție reclamantului cele necesare pentru corespondența sa cu Curtea și că, prin urmare, există o violare a art. 8 din Convenție sub acest aspect.

II. *Asupra pretensei încălcări a art. 34 din Convenție*

66. Reclamantul se plânge de o încălcare a dreptului său la un recurs individual garantat de art. 34 din Convenție (fostul art. 25), care prevede că:

„Curtea poate fi sesizată printr-o cerere de către orice persoană fizică, orice organizație neguvernamentală sau orice grup de particulare care se pretinde victimă a unei încălcări de către una dintre înaltele părți contractante a drepturilor recunoscute în Convenție sau în Protocoalele sale. Înaltele părți contractante se angajează să nu împiedice prin nici o măsură exercițiul eficace al acestui drept.”

67. Reclamantul arată că introducerea unei cereri la Curte și Comisie a determinat ostilitatea gardienilor împotriva sa, care l-au supus la presiuni pentru a-și retrage plângerea. Arată apoi că refuzul administrației penitenciare de a-i pune la dispoziție plicuri, timbre și hârtie de scris pentru a se adresa Curții, precum și întârzierile în transmiterea corespondenței și deschiderea repetată a scrisorilor sale adresate Curții și Comisiei sau provenind de la acestea i-au cauzat reclamantului sentimente de angoasă și frustrare, accentuate și de faptul că acesta se găsea într-un spațiu închis, fără a avea vreun contact cu familia sau cu lumea exterioară.

68. Guvernul subliniază că reclamantul nu a oferit, sub acest aspect, probe adecvate și indubitabile și consideră, prin urmare, că această cerere trebuie respinsă ca fiind nefondată.

69. Curtea reamintește că, pentru ca mecanismul recursului individual instaurat de art. 34 din Convenție să fie eficace, este de cea mai mare importanță ca reclamantii, declarați sau potențiali, să fie liberi să comunice cu Comisia, fără ca autoritățile să facă presiuni de vreun fel pentru a-și retrage sau modifica cererile. Prin cuvântul *presiuni* trebuie să se înțeleagă nu doar reprimarea directă și actele flagrante de intimidare a reclamantilor declarați sau potențiali, a familiilor lor sau a reprezentantului lor în justiție, ci și actele sau contactele indirecte și aluziile care urmăresc să îi convingă pe aceștia, mai ales să îi descurajeze de a se folosi de o cale de atac pusă la dispoziție de Convenție. Pentru a determina dacă contactele dintre autorități și un reclamant declarat sau potențial constituie practici inacceptabile din punct de vedere al art. 34 din Convenție, trebuie să se țină cont de circumstanțele particulare ale cazului. În această privință trebuie luate în considerare vulnerabilitatea reclamantului și riscul ca autoritățile să îl influențeze (*Hotărârea Petra împotriva României*, citată mai sus, § 43).

70. În scrisoarea sa adresată Curții, din data de 11 noiembrie 2000, reclamantul și-a exprimat temerea că va fi transferat într-un alt penitenciar sau că va avea „și alte probleme” din cauza nemulțumirii gardienilor față de corespondența sa cu Curtea (§ 25 de mai sus), afirmații care nu au fost contestate de Guvernul părât. De asemenea, reclamantul nu a dorit să dezvăluie numele deținuților care l-au ajutat de teamă că acesta ar putea avea probleme cu cei din conducerea penitenciarului (§ 25 de mai sus).

71. După părerea Curții, poate fi vorba despre acte de intimidare care, combinate, pe de o parte, cu omisiunea administrației penitenciare de a-i pune la dispoziție reclamantului cele necesare pentru corespondența sa cu Curtea și, pe de altă

parte, cu întârzierile în transmiterea corespondenței și deschiderea repetată a scrisorilor sale adresate Curții și Comisiei sau care provin de la acestea (§ 28—58 de mai sus) constituie în speță o formă de presiune ilicită și inacceptabilă, care a împiedicat dreptul la un recurs individual al reclamantului, cu încălcarea art. 34 din Convenție. Această concluzie se impune cu atât mai mult în speță, având în vedere vulnerabilitatea reclamantului închis într-un spațiu limitat și care avea, prin aceasta, foarte puține contacte cu cei apropiați și cu lumea exterioară.

72. În consecință, a avut loc o încălcare a art. 34 din Convenție.

III. Asupra pretensei încălcări a art. 8 și 34 din Convenție, coroborate

73. Reclamantul invocă o încălcare a art. 8 și 34 din Convenție, coroborate, datorată întârzierilor în transmiterea corespondenței provenite de la organismele Convenției și refuzului autorităților de a-i pune la dispoziție cele necesare pentru corespondența sa cu Curtea.

74. Ținând cont de concluzia la care a ajuns în § 59 și 72 de mai sus, Curtea nu consideră necesar să se pronunțe separat pe acest capăt de cerere a reclamantului.

IV. Asupra aplicării art. 41 din Convenție

75. Conform prevederilor art. 41 din Convenție, „*Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă*”.

A. Prejudiciul

76. Reclamantul solicită suma de 200 euro cu titlu de daune materiale. El arată că a pictat în închisoare mai multe tablouri și icoane, din care o parte a fost selecționată și trimisă la o expoziție de pictură organizată în exteriorul închisorii. Or, văzându-și în mod repetat respinse de către autorități cererile de hârtie, plicuri și timbre, nu a avut nici o altă alternativă decât să cedeze 6 dintre tablourile sale altor deținuți, pentru ca aceștia să îi pună la dispoziție cele necesare pentru corespondență sau pentru ca aceștia să accepte ca scrisorile sale destinate Curții să plece în aceleași plicuri cu cele pe care aceștia le trimiteau, la rândul lor, Curții. Reclamantul subliniază că îi era imposibil să încheie contracte de vânzare pentru tablourile sale cu alți deținuți, care să poată constitui probe pentru cererile sale pe baza art. 41 din Convenție, ținând cont de faptul că se afla în detenție și că nu avea hârtie la dispoziție.

77. Solicită, de asemenea, suma de 10.000 euro cu titlu de prejudiciu moral suferit ca urmare a comportamentului autorităților care au citit și au expediat cu întârziere corespondența sa de la sau către organismele Convenției, care l-au privat de mijloacele necesare pentru a putea continua să corespundă cu Curtea și care au exercitat presiuni asupra lui pentru a-și retrage cererea de la Strasbourg. El susține că deschiderea repetată a scrisorilor sale și întârzierile în sosirea sau în expedierea lor i-au cauzat sentimente de angoasă, frustrare, incertitudine și descurajare, accentuate de faptul că se găsea într-un spațiu închis, fără nici un contact cu lumea exterioară. Prin citirea și expedierea cu întârziere a corespondenței, autoritățile l-au supus la restricții multiple ale dreptului său de a comunica cu Curtea și cu Comisia. Acest fapt i-a cauzat suferințe rezultate din faptul că s-a simțit izolat, umilit și fără nici o apărare în fața autorităților. Subliniază apoi că a fost obligat, în cele din urmă, să se umilească în fața altor deținuți, menționând situația sa financiară precară, în scopul de a le solicita plicuri sau timbre ori de a accepta să le folosească plicurile pentru a-și trimite scrisorile. Sentimentele sale de incertitudine, descurajare și abandon au fost foarte puternice, după cum o dovedește fraza conținută în scrisoarea din 16 noiembrie 1995, adresată Comisiei, conform căreia Comisia era „ultima lui șansă”.

78. Guvernul solicită Curții să respingă cererea reclamantului cu privire la prejudiciul material. El arată că suma cerută este exagerată, deoarece costul unei scrisori către Franța nu depășește 3 euro. Arată apoi că reclamantul nu ar fi avut nevoie să își vândă tablourile, deoarece avea 592.000 lei în cont.

În ceea ce privește prejudiciul moral, Guvernul nu contestă faptul că deținuții pot să aibă un sentiment de disconfort datorită

faptului că scrisorile sunt citite de administrația penitenciară. În același timp subliniază că citirea scrisorilor reclamantului a avut loc doar între 15 noiembrie 1995 și 24 noiembrie 1997, deoarece, după această ultimă dată, autoritățile au remediat situația, adoptând un ordin ce garantează dreptul la corespondență nelimitată și necenzurată. Guvernul consideră că susținerile reclamantului, conform cărora s-ar fi umilit față de alți prizonieri cerând plicuri și timbre, nu sunt fondate, deoarece, pe de o parte, nu există nici o probă la dosar și, pe de altă parte, nu era necesar să solicite susținerea lor financiară, ținând cont de faptul că el desfășura o muncă remunerată în penitenciar, pictând în timpul detenției, printre altele, pereții unei biserici.

79. În ceea ce privește prejudiciul material, Curtea arată că sumele cerute sunt în legătură directă cu încălcarea constatată de Curte la § 65 de mai sus și care poartă asupra celei de-a treia părți a cererii reclamantului, întemeiată pe art. 8 din Convenție (§ 46—58 de mai sus). Curtea recunoaște că partea interesată nu a prezentat probe pentru a-și susține afirmațiile, conform cărora ar fi fost obligat să vândă sau să cedeze unele dintre tablouri altor deținuți în schimbul materialelor necesare pentru corespondența cu Curtea sau pentru ca aceștia să accepte să îi expedieze scrisorile adresate Curții. Totuși, în această privință, ea acordă încredere afirmațiilor reclamantului, conform cărora, având în vedere calitatea sa de deținut și lipsa materialelor, i-ar fi fost dificil să încheie cu alți deținuți contracte scrise de vânzare pentru tablourile sale, care ar fi fost susceptibile să constituie elemente de probă pentru pretențiile sale, sub aspectul art. 41 din Convenție. Curtea remarcă în cele din urmă că elementele dosarului nu permit să se stabilească cu certitudine întinderea prejudiciului material efectiv suferit de reclamant.

80. În ceea ce privește cererea reclamantului cu titlu de prejudiciu moral, Curtea consideră că partea interesată a suferit cu siguranță un prejudiciu moral datorită deschiderii și întârzierilor în transmiterea corespondenței sale cu Curtea, datorită omisiunii administrației penitenciare de a-i furniza cele necesare pentru a putea corespunde cu Curtea și presiunilor exercitate asupra reclamantului, de natură să îi încalce acestuia dreptul la un recurs individual.

81. În aceste condiții și în considerarea tuturor elementelor care se găsesc în posesia sa, statuând în echitate, după cum se stabilește în art. 41 din Convenție, acordă reclamantului 2.500 euro pentru întregul prejudiciu suferit.

B. Cheltuieli de judecată (costuri și cheltuieli)

82. Reclamantul solicită suma de 4.290 euro pentru cheltuieli de judecată, detaliată după cum urmează:

a) 180 euro pentru cheltuielile suportate de avocații săi pentru trimiteri de scrisori Curții;

b) 4.110 euro pentru onorariile avocaților care l-au reprezentat în procedura desfășurată în fața Curții.

83. Guvernul lasă la aprecierea Curții problema sumei care ar trebui să fie acordată reclamantului cu titlu de cheltuieli de judecată, dar subliniază totuși că ar trebui să se țină cont și de faptul că reclamantul a beneficiat de asistență judiciară în fața Curții.

84. Curtea a apreciat cererea în lumina principiilor care se desprind din jurisprudența sa (hotărârile *Nikolova împotriva Bulgariei* [GC], n° 31.195/96, § 79, CEDO 1999-II, *Oztürk împotriva Turciei* [GC], n° 22.479/93, § 83, CEDO 1999-VI, și *Witold Litwa împotriva Poloniei*, n° 26.629/95, § 88, CEDO 2000-III).

85. Aplicând aceste criterii la speța de față și statuând în echitate, după cum prevede art. 41 din Convenție, Curtea consideră rezonabil să îi acorde reclamantului suma de 3.300 euro pentru cheltuieli de judecată, din care se vor scădea cei 920 euro care au fost deja plătiți de Consiliul Europei cu titlu de asistență judiciară și care nu au fost luați în calcul în cererea reclamantului.

C. Majorări de întârziere

86. Curtea consideră adecvat să stabilească majorări de întârziere echivalente cu rata dobânzii pentru facilitarea de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga 3 puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE

CURTEA

ÎN UNANIMITATE:

1. hotărăște că a fost încălcat art. 8 din Convenție, datorită întârzierilor în sosirea și în expedierea corespondenței reclamantului destinate Comisiei;
2. hotărăște că a fost încălcat art. 8 din Convenție, datorită deschiderii corespondenței reclamantului destinate Curții și Comisiei sau provenind de la acestea;
3. hotărăște că art. 8 din Convenție a fost încălcat, datorită refuzului administrației penitenciare de a-i pune la dispoziție reclamantului cele necesare pentru corespondența sa cu Curtea;
4. hotărăște că a fost încălcat art. 34 din Convenție;
5. hotărăște că nu este necesar să se pronunțe asupra pretensei încălcări a drepturilor garantate de art. 8 și 34 din Convenție, coroborate;
6. hotărăște că:
 - a) statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în 3 luni de la data rămânării definitive a hotărârii, conform art. 44 alin. 2 din Convenție, suma de 2.500 euro (două mii cinci sute euro) cu titlu de daune materiale și morale, precum și 3.300 euro (trei mii trei sute euro) cu titlu de cheltuieli de judecată, din care se vor scădea 920 euro, care au fost deja primiți de reclamant pentru asistență judiciară;
 - b) această sumă va fi majorată, începând de la data expirării termenului menționat până la momentul efectuării plății, cu o dobândă simplă de întârziere egală cu dobânda minimă pentru împrumut practică de Banca Centrală Europeană, valabilă în această perioadă, la aceasta adăugându-se o majorare cu 3 puncte procentuale;
7. Respinge cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru rest.

Redactată în limba franceză și comunicată în scris la data de 3 iunie 2003, cu aplicarea art. 77 alin. 2 și 3 din Regulamentul

Curții.

Michael O'Boyle,
grefier

Nicolas Bratza,
președinte

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI

HOTĂRÂREA

din 5 octombrie 2004

în cauza Barbu Anghelescu împotriva României*)

(Cererea nr. 46.430/99)

În cauza Barbu Anghelescu împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a II-a), statuând în cazul unei Camere formate din: domnii J.-P. Costa, președinte; A.B. Baka, L. Loucaides, C. Bîrsan, K. Jungwiert, M. Ugrehelidze, doamna A. Mularoni, judecători; și doamna S. Dollé, grefier de secție,

după ce a deliberat în Camera de consiliu la data de 2 decembrie 2003 și 14 septembrie 2004, pronunță hotărârea următoare, adoptată la această ultimă dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 46.430/99, îndreptată împotriva României, prin care un cetățean al acestui stat, domnul Barbu Anghelescu (*reclamantul*), a sesizat Comisia Europeană a Drepturilor Omului (*Comisia*) la data de 11 martie 1998, în temeiul fostului art. 25 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) este reprezentat de doamna R. Rizoiu, agentul Guvernului român pentru Curtea Europeană a Drepturilor Omului (*Curtea*), din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

3. Reclamantul susține, în special, că a fost victima unor rele tratamente din partea polițiștilor cu ocazia unui control rutier.

4. Cererea a fost transmisă Curții la 1 noiembrie 1998, data intrării în vigoare a Protocolului nr. 11 la Convenție (conform art. 5 alin. 2 din Protocolul nr. 11 la Convenție).

5. Cererea a fost repartizată celei de-a doua secții a Curții (art. 52 alin. 1 din regulamentul). În cadrul acesteia, Camera investită cu judecarea cererii [art. 27 alin. (1) din Convenție] a fost constituită conform art. 26 alin. (1) din regulamentul.

6. Prin decizia din 2 decembrie 2003 Camera a declarat cererea parțial admisibilă.

7. Atât reclamantul, cât și Guvernul au depus observații scrise privind fondul cererii [art. 59 alin. (1) din regulamentul].

ÎN FAPT

I. **Circumstanțele cauzei**

8. Reclamantul s-a născut în anul 1949 și are domiciliul în localitatea Turcinești.

A. **Incidentul din 15 aprilie 1996**1. **Faptele, astfel cum au fost stabilite în decizia din 18 octombrie 2001 a Curții de Apel din Pitești**

9. La 15 aprilie 1996, în timp ce conducea mașina, reclamantul a fost oprit de un agent de poliție rutieră, plutonierul B.

10. Din cauza altercației dintre reclamant și B, un alt polițist, Z, a intervenit.

Polițistul B i-a pus în vedere reclamantului că se află în stare de ebrietate, spunându-i că este „mort de beat” și i-a adresat injurii. Apoi l-a strâns de gât pe reclamant cu propriul fular și l-a chemat pe colegul său, plutonierul Z, care se afla la 50 m distanță. După sosirea acestuia din urmă, B l-a agresat pe reclamant, cauzându-i leziuni care au necesitat 4–5 zile de îngrijiri medicale, conform certificatului întocmit la 17 aprilie 1996 de către un medic de la laboratorul medico-legal din județul Gorj (a se vedea § 14 de mai jos). Reclamantul a încercat să scape, dar a fost prins de către polițiști.

2. **Versiunea Guvernului**

11. Guvernul propune o altă versiune decât cea reținută în decizia din 18 octombrie 2001 a Curții de Apel din Pitești.

12. În opinia Guvernului, atunci când a fost oprit de agenții de la poliția rutieră, care i-au solicitat să prezinte actele și acceptul pentru un test de alcoolemie, reclamantul a încercat să fugă. Ca atare, polițiștii au încercat să îl imobilizeze pentru a-l împiedica să fugă. Reclamantul a devenit agresiv, provocând o altercație. Ca rezultat al acestei altercații atât reclamantul, cât și unul dintre polițiști au fost răniți, astfel cum reiese din certificatele medicale întocmite.

*) Traducere.

13. În opinia Guvernului leziunile traumatiche constatate ulterior asupra reclamantului și provocate de către polițiști au fost cauzate în mod accidental, în timp ce aceștia încercau să îl liniștească și să îl împiedice să fugă.

3. **Rezultatele examenului medico-legal la care a fost supus reclamantul**

14. Parchetul a dispus supunerea reclamantului la un examen medico-legal cu privire la leziunile pe care le prezenta. Raportul întocmit la 17 aprilie 1996 de către medicul D. din laboratorul medico-legal din județul Gorj a constatat existența mai multor leziuni traumatiche care ar fi putut fi produse prin lovituri provocate cu un corp dur sau prin apăsare cu degetele ori cu unghiile. Raportul constată 3 echimoze de 2 x 1 cm² în partea stângă a gâtului, dintre care una acoperită de o excoriație, și 3 echimoze și o excoriație de 1,5 x 1,5 cm², respectiv de 2 x 1 cm² și 1 x 1 cm² în partea dreaptă a gâtului; o excoriație în regiunea claviculară stângă și o excoriație pe frunte de 1,5 x 0,5 cm². Aceste leziuni necesitau, conform aceluiași certificat, 4–5 zile de îngrijiri medicale.

B. **Procedura penală împotriva reclamantului**

15. Așa cum reiese din ordonanța de reținere, polițiștii l-au reținut pe reclamant pe motiv că acesta a refuzat să prezinte permisul de conducere și să se supună unui test de alcoolemie, că l-a lovit pe B și l-a mușcat de deget.

16. După reținerea sa, în seara de 15 aprilie 1996, reclamantul a fost însoțit de Poliție la spitalul din Târgu Jiu pentru prelevare de probe biologice în vederea stabilirii alcoolemiei. După cum rezultă dintr-o adeverință eliberată la 5 septembrie 2000 de directorul spitalului, proba a fost luată de către Poliție în scopul de a o depune la laboratorul medico-legal din județul Gorj.

17. La 16 aprilie 1996 Parchetul de pe lângă Judecătoria Târgu Jiu a dispus începerea urmăririi penale împotriva reclamantului pentru ultraj și refuzul de a se supune prelevării de probe biologice. În această privință, procurorul a arătat că reclamantul lovise un agent de poliție în exercițiul funcțiunii, provocându-i leziuni ce au necesitat 6–7 zile de îngrijiri medicale.

18. În aceeași zi procurorul a dispus luarea măsurii arestării preventive a reclamantului pentru o perioadă de 30 de zile.

19. La 25 aprilie 1996 reclamantul a fost liberat pe cautiune.

20. Așa cum rezultă dintr-o adresă transmisă la 3 octombrie 1996 de către laboratorul medico-legal din județul Gorj ca răspuns la o adresă a Judecătoriei Târgu Jiu, probele biologice recoltate la 15 aprilie 1996 n-au fost niciodată transmise acestuia de organele de urmărire penală.

21. Prin rechizitoriul din 29 aprilie 1996 transmis Judecătoriei Târgu Jiu Parchetul l-a trimis în judecată pe reclamant. La 13 martie 1998, Judecătoria Târgu Jiu și-a declinat competența în favoarea Tribunalului Gorj.

22. Prin hotărârea din 24 decembrie 1998 Tribunalul Gorj l-a condamnat pe reclamant la o pedeapsă de 1 an și 6 luni închisoare pentru infracțiunea prevăzută de Decretul nr. 328/1966 privind circulația pe drumurile publice și aceea de ultraj.

23. La 4 mai 1999 Curtea de Apel Craiova a desființat sentința din 24 decembrie 1998, stabilind că tribunalul nu era competent, și a trimis cauza spre rejudecare la Judecătoria Târgu Jiu.

24. La 23 februarie 2000, la cererea reclamantului, Curtea Supremă de Justiție a decis strămutarea cauzei la Judecătoria Pitești, pentru motive care țin de buna administrare a justiției.

25. La 28 noiembrie 2000 această instanță l-a condamnat pe reclamant la pedeapsa de 1 an închisoare. Judecătoria a statuat că acesta a comis infracțiunea de ultraj și infracțiunea prevăzută de art. 37 alin. (3) din Decretul nr. 328/1966 privind circulația pe drumurile publice. Prin decizia din 10 aprilie 2001 Tribunalul Argeș a menținut sentința din 28 noiembrie 2000.

26. La 18 octombrie 2001 Curtea de Apel Pitești a admis recursul reclamantului. Instanța a statuat că fapta nu există și, în temeiul art. 11 pct. 2 lit. a) din Codul de procedură penală, l-a achitat pe reclamant. Întemeindu-se pe probele din dosar, în special pe certificatele medico-legale și de pe declarațiile a 3 martori, instanța a constatat că reclamantul fusese agresat („sugrumat” și „lovit”) de către agentul de poliție B cu ocazia unui control rutier. Curtea de Apel Pitești a stabilit că cei doi polițiști au acționat abuziv, astfel încât nu i se putea reproșa reclamantului că a încercat să fugă.

27. În ceea ce privește martorii care au dat declarații în favoarea acuzării, Curtea de Apel Pitești a considerat că nici unul dintre aceștia nu asistase în mod nemijlocit la incidentul din 15 aprilie 1996, având în vedere că unii erau situați prea departe de locul incidentului (mai mult de 50 m), în timp ce alții doar aflaseră în mod indirect despre aceste fapte.

C. **Procedura penală împotriva agenților de poliție**

28. La 10 mai 1996 reclamantul a depus plângere împotriva lui B și lui Z pentru purtare abuzivă, infracțiune prevăzută de art. 250 din Codul penal.

29. La 3 iunie 1997 Parchetul Militar Craiova a dispus începerea urmăririi penale împotriva lui B. În cadrul acestei proceduri, reclamantul s-a constituit parte civilă. La 12 ianuarie 1998 Parchetul Militar Craiova a dispus scoaterea de sub urmărire penală a lui B și neînceperea urmăririi penale în privința lui Z.

30. În ordonanța din 12 ianuarie 1998 Parchetul Militar Craiova a considerat că polițistul B nu se comportase abuziv și că acesta încercase să îl împiedice pe reclamant să fugă, trăgându-l de fular. În ceea ce privește leziunile traumatiche prezentate de reclamant, Parchetul Militar Craiova a considerat că acestea nu au fost cauzate cu intenție de ofițerul B, ele fiind consecința actelor prin care s-a materializat încercarea legală de a-l imobiliza pe reclamant și de a-l împiedica să fugă. Parchetul Militar Craiova a reținut, de asemenea, că reclamantul a avut un comportament refractar, chiar agresiv, și că acesta adresase injurii polițistului B și că îl mușcase, încercând să fugă. Cu privire la omisiunea polițiștilor de a prezenta probe biologice prelevate de la reclamant pentru analiză, Parchetul Militar Craiova a constatat că polițiștii în cauză depuseseră probele la Poliție și că acestea au dispărut ulterior. Parchetul Militar Craiova a concluzionat că nu s-a putut stabili care erau persoanele responsabile de această omisiune.

31. Reclamantul a făcut plângere în fața procurorului ierarhic superior. La 22 aprilie 1998 Parchetul Militar de pe lângă Curtea Supremă de Justiție a menținut ordonanța din 12 ianuarie 1998.

Reclamantul a făcut plângere în fața instanței împotriva ordonanței Parchetului de pe lângă Tribunalul Militar Timișoara, cale de atac care nu era prevăzută de Codul de procedură penală, dar care a apărut ca urmare a Deciziei Curții Constituționale nr. 486 din 2 decembrie 1997, în virtutea principiului liberului acces la justiție, prevăzut de art. 21 din Constituție.

32. La 25 mai 2001 Tribunalul Militar Timișoara a admis plângerea reclamantului, a constatat că ancheta penală a fost incompletă și a trimis dosarul la Parchetul Militar Craiova, cu indicarea cercetărilor care trebuiau efectuate. Tribunalul a statuat că Parchetul nu stabilise cu exactitate nici ora, nici locul incidentului, că nu verificase ordinul de misiune primit de polițiștii în cauză și nici dacă aceștia îl respectaseră.

33. În plus, Tribunalul Militar Timișoara a observat că Parchetul Militar Craiova nu cercetase dacă utilizarea forței fizice împotriva reclamantului de către polițiști era necesară din cauza comportamentului său sau în alte scopuri. Tribunalul Militar Timișoara a statuat că vinovăția polițiștilor trebuia stabilită în raport cu motivele reținute în ordonanța de reținere împotriva reclamantului. Instanța a precizat că trebuiau audiați atât personalul din cadrul secției de arest din inspectoratul de poliție, cât și deținuții aflați în celulă cu reclamantul în ziua arestării sale. Tribunalul Militar Timișoara a mai precizat că, deși s-a stabilit că reclamantul îi fusese recoltate probe biologice, a fost abuziv din partea polițiștilor faptul că nu le-au prezentat niciodată pentru analiză, dar l-au acuzat pe reclamant că s-a sustras de la obligația de a permite să-i fie recoltate aceste probe.

34. Tribunalul Militar Timișoara a dispus efectuarea de către Parchetul Militar Craiova a tuturor actelor de urmărire penală pe care le considerase incomplete și a celor lipsă. Instanța a indicat, de asemenea, Parchetului analizarea dosarului de cercetare administrativă în privința polițistului B, care fusese ulterior trecut în rezervă.

35. Hotărârea din 25 mai 2001 a devenit definitivă și dosarul de urmărire penală a fost trimis la Parchetul Militar Craiova.

36. La 19 iulie 2001 și 21 noiembrie 2001 reclamantul a solicitat Parchetului Militar Craiova accelerarea anchetei.

37. La 11 septembrie 2002, după ascultarea, la 29 iulie și 2 august 2002, a polițiștilor învinuiți, Parchetul Militar Craiova a dispus neînceperea urmăririi penale.

38. Așa cum rezultă din dosarul de urmărire penală, nici un alt act de cercetare nu a fost îndeplinit în cauză.

39. Ordonanța Parchetului Militar Craiova a fost motivată astfel: „examinarea tuturor probelor și audierea, din nou, a polițiștilor n-au relevat elemente noi, de natură a infirma soluția inițială.”

II. Dreptul și practica interne aplicabile

40. Dispozițiile referitoare la statutul procurorilor militari și la polițiști erau cuprinse în Legea nr. 54 din 9 iulie 1993 pentru organizarea instanțelor și parchetelor militare și prevedeau următoarele:

ARTICOLUL 17

„Atribuțiile Ministerului Public sunt îndeplinite prin procurori militari constituiți în parchete militare, pe lângă fiecare instanță militară.”

ARTICOLUL 23

„Judecătorii militari și procurorii militari au calitatea de magistrați și fac parte din corpul magistraților.”

ARTICOLUL 24

„Poate fi numit magistrat militar persoana care, [...], are calitatea de ofițer activ.”

ARTICOLUL 30

„Magistrații militari sunt militari activi și au toate drepturile și obligațiile ce decurg din această calitate [...].

Acordarea gradelor militare și înaintarea în grad a magistraților militari se fac potrivit normelor aplicabile cadrelor permanente din Ministerul Apărării Naționale.”

ARTICOLUL 31

„Încălcarea de către magistrații militari a normelor stabilite prin Regulamentul disciplinei militare atrage răspunderea lor în conformitate cu prevederile acestuia.”

41. La data faptelor organizarea și funcționarea Poliției Române erau reglementate de Legea nr. 26 din 12 mai 1994, conform căreia polițiștii aveau calitatea de militar activ. Competența pentru urmărirea penală și judecata polițiștilor cercetați pentru comiterea de fapte prevăzute de legea penală aparținea, în virtutea calității lor de militar activ, parchetelor și instanțelor militare.

42. Această lege a fost aprobată de Legea nr. 218 din 23 aprilie 2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române și de Legea nr. 360 din 6 iunie 2002 privind Statutul polițistului, conform cărora Ministerul de Interne a fost demilitarizat, polițiștii având din acel moment statutul de funcționari publici. Competența pentru urmărirea penală și judecata polițiștilor cercetați pentru comiterea de fapte prevăzute de legea penală aparține parchetelor și instanțelor de drept comun.

43. Conform dreptului intern în vigoare la momentul faptelor, personalul Poliției era asimilat militarilor. Competența pentru urmărirea penală și judecata polițiștilor cercetați pentru comiterea de fapte interzise de legea penală aparținea, în virtutea calității lor de militar activ, parchetelor și instanțelor militare.

ÎN DREPT

I. Asupra pretinsei încălcări a art. 3 din Convenție

Reclamantul pretinde că a fost încălcat art. 3 din Convenție, care prevede următoarele:

„Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.”

44. Curtea arată că acest capăt de cerere privește, pe de o parte, relele tratamente pe care reclamantul pretinde că le-a suferit din partea polițiștilor la 15 aprilie 1996 și, pe de altă parte, caracterul anchetei desfășurate de către autorități în ceea ce privește aceste rele tratamente.

1. Asupra pretinselor rele tratamente

A. Argumentele părților

45. Reclamantul arată că polițiștii învinuiți l-au supus unor rele tratamente, care nu au fost nici necesare, nici justificate, întrucât

el a fost de acord să se supună atât controlului rutier, cât și recoltării probelor solicitate. El arată, de asemenea, că a suferit consecințe negative ale acestor tratamente, în măsura în care încă resimte o sensibilitate la nivelul gâtului și are amețeli.

46. Guvernul susține că atitudinea polițiștilor în cauză a fost motivată de comportamentul agresiv al reclamantului și că unicul scop al acestei atitudini a fost asigurarea respectării unei obligații impuse de lege, și anume supunerea la recoltarea probelor biologice.

47. În opinia Guvernului, cauza leziunilor traumatiche constatate asupra persoanei reclamantului a fost una pur accidentală, polițiștii neavând intenția de a-l supune unui tratament umilitor. Recursul la forță a fost determinat atât de tentativa reclamantului de a fugi, cât și de agresivitatea acestuia.

48. În plus, conform Guvernului, preținsele rele tratamente suferite de reclamant nu ating pragul minim de gravitate necesar pentru a intra în câmpul de aplicare a art. 3 din Convenție, avându-se în vedere durata acestor tratamente și efectul lor asupra reclamantului — doar câteva leziuni în regiunea gâtului, care nu au determinat consecințe grave sau de lungă durată asupra stării de sănătate a reclamantului —, cât și sexul, vârsta și starea de sănătate a acestuia.

49. De altfel, Guvernul susține că reclamantul a fost de rea-credință, având în vedere declarațiile sale contradictorii și în mod evident exagerate, atât în fața autorităților interne, cât și în fața Curții.

B. Aprecierea Curții

50. Curtea notează că faptul că reclamantul a suferit lovituri cu ocazia opririi sale de către polițiști în vederea efectuării, la 15 aprilie 1996, a unui control rutier, nu este contestat. Urmele agresiunii au fost constatate într-un raport medico-legal care atestă mai multe echimoze și excoriații în zona gâtului, o excoriație pe frunte și una în zona claviculară.

51. Curtea constată că părțile au păreri diferite în ceea ce privește cauza leziunilor traumatiche constatate asupra reclamantului. Acesta din urmă susține că a fost bătut de polițiști, în timp ce Guvernul susține că leziunile au avut un caracter accidental, inerent procesului de imobilizare a reclamantului, care a încercat să fugă și a devenit agresiv.

52. Curtea amintește că pentru aprecierea elementelor de fapt ea se bazează pe principiul probei „dincolo de orice îndoială rezonabilă”, dar adaugă că o asemenea probă poate rezulta dintr-un ansamblu de indicii sau de prezumții necontestate, suficient de grave, precise și concordante; în plus, poate fi avut în vedere comportamentul părților în timpul aprecierii probelor (*Orhan c. Turciei*, Cererea nr. 25.656/1994, § 264, Hotărârea din 18 iunie 2002).

Cu toate acestea, având în vedere caracterul subsidiar al rolului său, Curtea amintește că ea trebuie să dea dovadă de prudență în a asuma rolul de instanță competentă pentru a aprecia faptele, cu excepția situației în care acest lucru devine inevitabil din cauza circumstanțelor cauzei (*McKerr împotriva Marii Britanii*, Cererea nr. 28.883/95, Decizia din 4 aprilie 2000).

În principiu, atunci când în speță au fost făcute anchete interne, nu este sarcina Curții să substituie propria interpretare a faptelor celei a autorităților interne, a căror sarcină este stabilirea faptelor pe baza probelor din cauză. Curtea nu este obligată să țină cont de constatările acestor autorități, ea putând face o evaluare proprie în lumina ansamblului informațiilor de care dispune, dar ea trebuie să se aplece în posesia unor elemente convingătoare, care să conducă la o altă apreciere a faptelor decât cea a judecătorilor naționali (*Klaas împotriva Germaniei*, Hotărârea din 22 septembrie 1993, seria A nr. 269, p. 17, § 29).

53. Curtea constată că în speță Curtea de Apel Pitești, sesizată cu acțiunea penală împotriva reclamantului pentru săvârșirea infracțiunii de ultraj, l-a achitat pe acesta din urmă. Curtea de Apel Pitești a constatat că reclamantul a suferit o agresiune din partea polițiștilor, că aceștia din urmă au acționat abuziv, astfel încât nu i se putea reproșa reclamantului că a încercat să fugă. Curtea de Apel Pitești s-a întemeiat în special pe certificatele medico-legale prezentate în cauză și pe declarațiile a 3 martori direcți. Instanța a considerat că declarațiile martorilor acuzării nu sunt credibile, avându-se în vedere că nici

unul dintre ei nu asistase la incidentul din 15 aprilie 1996, fie din cauză că erau situați prea departe de locul incidentului, fie pentru că aflaseră în mod indirect despre aceste fapte.

54. Curtea constată, de asemenea, că cercetările făcute de Parchetul Militar Craiova împotriva polițiștilor învinuiți de rele tratamente au condus la o concluzie diametral opusă de aceea a Curții de Apel Pitești. Parchetul Militar Craiova a dispus neînceperea urmăririi penale, cu motivarea că polițiștii nu avuseseră intenția de a-l agresa pe reclamant atunci când au încercat să îl împiedice să fugă. Or, această concluzie a Parchetului Militar Craiova a fost infirmată de Tribunalul Militar Timișoara, cu motivarea că ancheta era incompletă. În același timp instanța a solicitat Parchetului completarea urmăririi penale.

Cu toate acestea, fără a efectua cercetările dispuse de instanță, Parchetul Militar Craiova a dispus neînceperea urmăririi penale împotriva polițiștilor (a se vedea § 31–39 de mai sus).

Ca atare, Curtea nu poate reține concluziile Parchetului Militar Craiova din Ordonanța de neîncepere a urmăririi penale din 11 septembrie 2002.

55. Având în vedere, de asemenea, informațiile de care dispune, Curtea apreciază, la fel ca și Curtea de Apel Pitești, că polițiștii au fost primii care l-au agresat pe reclamant, fără ca recursul la forță să fi fost determinat de comportamentul reclamantului.

Curtea nu dispune de vreo informație convingătoare, de natură a înlătura constatările de fapt ale judecătorilor de la Curtea de Apel Pitești.

56. În concluzie, Curtea consideră că reclamantul a fost victima unui tratament contrar art. 3 din Convenție.

57. Ea amintește că aprecierea gravității relexor tratamentelor este relativă prin esență; ea depinde de ansamblul circumstanțelor specifice cauzei, cum ar fi durata tratamentului sau efectele fizice ori psihice ale acestuia, și, în anumite cazuri, de sexul, vârsta și de starea de sănătate a victimei. Atunci când un individ este privat de libertate sau, în general, intră în contact cu agenții forțelor de ordine, utilizarea forței fizice asupra sa, atunci când aceasta nu este determinată de comportamentul acestuia, aduce atingere demnității umane și constituie, în principiu, o încălcare a dreptului garantat de art. 3 din Convenție (*Labita împotriva Italiei*, [M.C.], Cererea nr. 26.772/95, § 120, CEDO 2000-IV, și *Pantea împotriva României*, Cererea nr. 33.343/96, § 185–186, Hotărârea din 3 iunie 2003, nepublicată).

58. Curtea constată că reclamantul a suferit răni ușoare la nivelul gâtului, care au necesitat, conform certificatului medico-legal întocmit în cauză, 4–5 zile de îngrijiri medicale. Aceste leziuni nu au determinat consecințe grave sau de lungă durată asupra stării de sănătate a reclamantului.

59. În ceea ce privește ametelele și sensibilitatea, despre care reclamantul pretinde că sunt efectele de lungă durată ale acestor rele tratamente, Curtea observă că acesta din urmă nu a prezentat nici o probă care să le dovedească.

60. Având în vedere natura leziunilor constatate asupra reclamantului, Curtea apreciază că actele incriminate constituie un tratament degradant în sensul art. 3 din Convenție.

61. În lumina celor menționate mai sus, Curtea concluzionează că art. 3 din Convenție a fost încălcat în această privință.

2. **Asupra caracterului adecvat al anchetei efectuate de către autoritățile interne**

A. Argumentele părților

62. Reclamantul susține că ancheta privind relele tratamente pe care le-a suferit nu a fost efectivă, întrucât Parchetul Militar Craiova a refuzat efectuarea anumitor acte importante de cercetare, cu toate că instanța militară dispusese efectuarea lor.

63. Guvernul constată afirmațiile reclamantului și arată că atât procurorii, cât și instanța militară au condus o anchetă efectivă, îndeplinind numeroase acte de cercetare și au examinat toate capetele de cerere ale reclamantului.

B. Aprecieri Curții

64. Curtea amintește că, atunci când o persoană afirmă în mod credibil că a suferit, din partea Poliției sau a altor servicii asemănătoare ale statului, tratamente contrare art. 3 din Convenție, această dispoziție, combinată cu obligația generală

impusă statului prin art. 1 din Convenție de a „recunoaște oricărei persoane aflate sub jurisdicția [sa] drepturile și libertățile definite (...) [în] Convenție“, impune, în consecință, existența unei anchete oficiale efective. Această anchetă, asemenea celei impuse de art. 2 din Convenție, trebuie să fie de natură a conduce la identificarea și pedepsirea persoanelor vinovate (*Labita împotriva Italiei*, citată mai sus, § 131).

65. Curtea observă că în speță s-a efectuat o anchetă. O dată stabilit acest lucru, mai rămân de apreciat diligența cu care aceasta a fost desfășurată și caracterul ei „efectiv“.

66. Curtea amintește că, pentru ca o anchetă privind infracțiunile de omucidere sau de rele tratamente comise de către agenții statului să poată fi considerată ca efectivă, se poate considera, în general, că este necesar ca persoanele competente să desfășoare ancheta, precum și cele care au efectuat cercetările să fie independente de persoanele implicate în evenimente (a se vedea, de exemplu, hotărârile *Güleç împotriva Turciei* din 27 iulie 1998, Culegere de hotărâri și decizii 1998-IV, § 81–82, și *Oğur împotriva Turciei*, [M.C.], Cererea nr. 21.954/93, CEDO 1999-III, § 91–92). Acest lucru presupune nu numai absența oricărei legături ierarhice sau instituționale, ci și o independență practică (a se vedea, de exemplu, hotărârea *Ergi împotriva Turciei* din 28 iulie 1998, Culegere 1998-IV, § 83–84, și *Kelly și alții împotriva Marii Britanii*, Cererea nr. 30.054/96, § 114, Hotărârea din 4 mai 2001).

67. Curtea observă, mai întâi, că independența procurorilor militari care au efectuat ancheta în privința polițiștilor poate fi pusă la îndoială, avându-se în vedere reglementarea internă în vigoare la momentul faptelor. În această privință, ea arată că, în conformitate cu Legea nr. 54/1993, procurorii militari sunt ofițeri activi, la fel ca și polițiștii la data faptelor, făcând parte din structura militară, având la bază principiul subordonării ierarhice: ei beneficiază de grade militare, se bucură de toate privilegiile în materie și răspund pentru încălcarea regulilor de disciplină militară.

68. În plus, Curtea observă că o instanță națională a considerat, printr-o decizie definitivă, că ancheta a fost incompletă și a trimis dosarul la Parchetul Militar Craiova, indicându-i acestuia cercetările care trebuiau efectuate. La 11 septembrie 2002, Parchetul Militar Craiova a emis o nouă ordonanță de scoatere de sub urmărire penală. Așa cum rezultă din dosarul de urmărire penală prezentat de Guvern, Parchetul nu a efectuat cercetările dispuse de către instanța militară pentru a completa ancheta.

69. Or, Curtea apreciază ca foarte uimitor faptul că Parchetul Militar Craiova nu a luat în considerare, cu ocazia emiterii, la 11 septembrie 2002, a ordonanței de scoatere de sub urmărire penală, indicațiile date la 25 mai 2001 de către Tribunalul Militar Timișoara.

70. În lumina celor de mai sus, Curtea consideră că autoritățile nu au desfășurat o anchetă aprofundată și efectivă în ceea ce privește afirmațiile credibile ale reclamantului, conform cărora el a fost supus unor rele tratamente de către polițiști.

În consecință, Curtea concluzionează că art. 3 din Convenție a fost încălcat și sub acest aspect.

II. **Asupra aplicării art. 41 din Convenție**

71. Conform prevederilor art. 41 din Convenție, „În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă“.

A. Prejudiciul

72. Prin două scrisori din data de 30 ianuarie 2004, reclamantul a prezentat două estimări diferite ale prejudiciului material pretins suferit, decurgând din imposibilitatea, datorată absenței sale din perioada detenției din 15 aprilie până în 25 aprilie 1996, de a desfășura diverse lucrări pe proprietatea sa agricolă.

În una dintre cele două scrisori, el a estimat prejudiciul material la 460.000.000 lei (ROL), în timp ce în altă scrisoare acesta a fost estimat la 1.136.000.000 lei (ROL).

73. Contestând pretențiile reclamantului, Guvernul a subliniat absența legăturii de cauzalitate între prejudiciul invocat și capetele de cerere examinate de Curte. El arată că cererea reclamantului este exorbitantă și disproporționată, avându-se în vedere în special faptul că acesta nu a prezentat nici un element de probă în susținerea pretențiilor sale cu titlu de prejudiciu material.

74. Reclamantul pretinde că a suferit și un prejudiciu moral de 1.000.000 dolari americani (USD) datorită suferințelor fizice și psihice suportate atât din cauza rețelor tratamente aplicate de polițiști, cât și din cauza arestării sale abuzive.

75. Guvernul consideră exorbitante pretențiile reclamantului și solicită Curții să țină cont, în estimarea prejudiciului moral, de nivelul de gravitate relativ scăzut al tratamentelor incriminate, inclusiv prin raportare la cauze similare. În acest sens, Guvernul face trimitere la cauza *Kmetty împotriva Ungariei* (Cererea nr. 57.967/00, Hotărârea din 16 decembrie 2003). El arată, de asemenea, că doar capetele de cerere întemeiate pe art. 3 din Convenție au fost declarate admisibile, astfel încât Curtea nu poate acorda nici o indemnizație în vederea reparării prejudiciului pretins de reclamant datorită arestării sale preventive.

76. Curtea arată că singurul fundament pentru acordarea unei satisfacții echitabile îl constituie în speță tratamentele contrare art. 3 din Convenție, suferite de reclamant și în absența unei

anchete efective din partea autorităților naționale în această privință.

77. Având în vedere împrejurările cauzei și statuând în echitate, așa cum prevede art. 41 din Convenție, ea decide să îi acorde reclamantului 7.000 euro.

B. Cheltuieli de judecată

78. Reclamantul solicită 407.130.000 lei (ROL) pentru cheltuielile implicate de procedură în fața instanțelor interne, cât și în fața Curții. El nu prezintă nici un document justificativ.

79. Guvernul solicită Curții respingerea pretențiilor reclamantului cu titlu de cheltuieli de judecată, datorită faptului că acestea nu au fost dovedite.

80. Curtea observă că reclamantul nu și-a formulat pretențiile în baza art. 41 din Convenție, conform modalităților prevăzute de art. 60 din regulament; în special, acesta nu a prezentat dovezile necesare în ceea ce privește pretențiile sale. În consecință, Curtea concluzionează că cererea sa trebuie respinsă.

C. Majorări de întârziere

81. Curtea consideră adecvat să stabilească majorări de întârziere echivalente cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga 3 puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE

CURTEA

ÎN UNANIMITATE:

1. hotărăște că art. 3 din Convenție a fost încălcat datorită tratamentului degradant aplicat reclamantului la 15 aprilie 1996, de către polițiști;

2. hotărăște că art. 3 din Convenție a fost încălcat datorită faptului că autoritățile nu au desfășurat o anchetă efectivă în privința acestui tratament;

3. hotărăște că:

a) statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, conform art. 44 alin. 2 din Convenție, 7.000 euro cu titlu de daune morale, plus orice altă sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit pe aceasta, care urmează să fie plătiți în lei, conform ratei de schimb aplicabile la momentul plății;

b) această sumă va fi majorată, începând de la data expirării termenului menționat până la momentul efectuării plății, cu o dobândă simplă de întârziere, egală cu dobânda minimă pentru împrumut practică de Banca Centrală Europeană, valabilă în această perioadă, la aceasta adăugându-se o majorare cu 3 puncte procentuale;

4. respinge cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru rest.

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris la data de 5 octombrie 2004, în aplicarea art. 77 alin. 2 și 3 din Regulamentul Curții.

S. Dollé,
grefieră

J.-P. Costa,
președinte

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București,
IBAN: RO75RNCB510100000120001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 224.09.71/150, fax 225.00.43, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, tel./fax 410.77.36 și 410.47.23

Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”

5 948368 016750